

GORZOWSKIE
WIADOMOŚCI
KOŚCIELNE

ORGAN URZĘDOWY
KURII BISKUPIEJ
GORZÓW 1964
PAŹDZIERNIK

GÓRZOWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

600-9441/10

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej

Rok 8

Gorzów — październik

Nr 10

**WE WSZYSTKICH KOŚCIOŁACH I KAPLICACH W CZASIE
ADWENTU MOŻE BYĆ ODPRAWIANA MSZA ŚW. DE BEATE MARIAE
(„RORATE”) JAKO WOTYWA II KLASY.**

Sacra Congregatio Rituum

Prot. N.D. 17/963.

DIOECESIVM POLONIAE

Instante Em.mo ac Rev.mo Domino Stephano Cardinali Wyszyński, Archiepiscopo Gnesnen. et Varsavien. Primatueque Poloniae, vota quoque omnium Poloniae Episcoporum exprimente, Sacra Rituum Congregatio utendo facultatibus sibi a Ss.mo Domino nostro PAULO PAPA VI tributis, benigne indulget ut, in omnibus Ditionis Polonicae ecclesiis et oratoriis, celebrari possit, toto Adventus tempore, unica Missa de Beata Maria Virgine („Rorate”), tamquam votiva II classis: servatis de cetero rubricis. Praesenti Indulto ad proximum decennium valituro.

Contrariis non obstantibus quibuslibet.

Die 18 Decembris 1963.

(L.S.)

(—) Arcadius M. Card. Larraona
S.R.C. Praef.

(—) Henricus Dante Archiep. Carpasien
S.R.C. Secretis

Święta Penitencjaria Apostolska

(Urząd dla Spraw Odpustów)

MODLITWA ZA MISJE PRZEZ KAPŁANÓW ODMAWIANA, UBOGACONA ODPUSTAMI.

Boski Zbawicielu, który Apostołów wysłałeś do wszystkich ludów, uczyn kapłańską naszą służbę owocną i trwałą, aby przez to stała się dobrodziejstwem dla naszych braci, tak bliskich, jak i dalekich, oraz by roznieciła w nich mocne światła nauki i miłości.

Otwartymi na krzyżu ramionami wołaj i pociągaj wszystkich ludzi, których chcesz zbawić. Uczniów swoich uczyn gorliwymi i wytrwałymi oraz wiernymi obowiązkom, które przyjęli z posłuszeństwa, by byli gotowi każdej chwili nieść wszędzie płomień, który wznieciłeś na świecie.

Pewnego dnia mamy Ci zdać sprawę nie tylko z życia i zbawienia naszego, lecz także całej ludzkości, za którą przelałeś Drogocenną Krew. Jako słudzy Twej nieskończonej miłości mamy wzorowo żyć, poświęcać się dla Ciebie, nawet umrzeć dla wzniosłego ideału zdobyczy misyjnej.

Panie, spraw, by to zachęcające zaproszenie usłyszeli wszyscy kapłani, którym powołanie wlewa zapał dla świętej służby, wspaniałomyślną ofiary, dla nadprzyrodzonej miłości. Niech się to stanie za przykładem Maryi, najśodszej Twojej i naszej Matki, za przykładem świętego Józefa i Apostołów, Twoich pierwszych misjonarzy.

W Twoim Duchu na chwałę Ojca. Amen.

Dnia 18 lipca 1963 r. Jego Świątobliwości Ojciec św. Paweł VI łaskawie udzielił raczył następujących odpustów za odmówienie modlitwy:

1. Odpustu cząstkowego trzech lat dla kapłanów, którzy ze skruszonym sercem odmówią pobożnie powyższą modlitwę;
2. Odpustu zupełnego raz w miesiącu pod zwykłymi warunkami dla tych kapłanów, którzy będą powyższą modlitwę pobożnie odmawiać przez miesiąc. Uchyła się wszystko, co mogłoby być sprzeczne z tym zarządzeniem.

(—) F. Kard. Cento, Penitencjarz Większy

(—) I. Sessolo, Regens

(A.A.S.v. LV, nr. 11, pag. 559-560)

Dekret w sprawie nowej formuły przy udzielaniu Komunii świętej

DECRETUM

Quo magis actuose et fructuose fideles Missae sacrificio participant, et in ipso communionis actu fidem in sacrosanctum Eucharistiae mysterium profiteantur, quam plures preces Beatissimo Patri Paulo PP. VI adhibitae sunt, ut aptiore formula Corpus Domini nostri Jesu Christi fidelibus distribuatur.

Sanctitas porro Sua haec vota benigne suscipiens statuere dignata est ut in sacrae communionis distributione, seposita praesenti formula, sacrosdos dicat tantum: „Corpus Christi”, et fideles respondeant: „Amen”, et inde communicentur. Quod quidem servandum erit quoties sacra communio distribuitur tam in Missa quam extra Missam.

Contrariis quibuslibet, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus.

Ex Secretaria Sacrae Rituum Congregationis, die 25 aprilis 1964.

ARDACIUS M. CARD. LARRAONA

Praefectus

† Henricus Dante

Archiep. Carpasien.

a Secretis

Zarządzenie: Zmienioną formułę odmawianą przy udzielaniu Komunii św. należy ogłosić kilkakrotnie wiernym i w miarę możliwości w stosowny sposób przećwiczyć z dorosłymi i z dziećmi.

**Dekret w sprawie wezwania do Ducha św. w aktach
uwielbienia przy Wystawieniu Najśw. Sakramentu**

DECRETUM

Piae invocationes in Dei, Domini nostri Jesu Christi et Beatissimae Virginis Mariae laudem, primitus in reparationem iniuriarum contra eorum sanctissima nomina exortae, decursu temporis, ob fidelium devotionem, ipluribus additis supplicationibus potius laudationis naturam induerunt. Quam ob rem, ut in hac obsecratione tota Trinitas suum laudationis et precis elogium obtineret, plures Beatissimo Patri Paulo PP. VI adhibitae sunt preces, ut peculiaris Spiritus Sancti invocatio illic adderetur.

Sanctitas porro Sua haec optata benigne excipiens, statuit ut in laudabis in blasphemiarum reparatione, quae incipiunt cum invocatione „Dio sia benedetto”, post invocationem „Benedetto Gesu nel santissimo Sacramento dell'altare”, octavo loco ponatur: „Benedetto lo Spirito Santo Paraclito”.

Contrariis non obstantibus quibuslibet.

Datum Romae, ex Secretaria Sacrae Rituum Congregationis, die 25 aprilis 1964.

ARCADIUS M. CARD. LARRAONA
Praefectus

† Henricus Dante
Archiep. Carpasien.
a Secretis

Wezwanie to w polskim przekładzie brzmi:

„Niech będzie uwielbiony Duch Święty Pocieszyciel”.

ZARZĄDZENIE

W związku z rozpoczęciem nauki religii zarządzam:

1. Nie wolno pobierać żadnych opłat z okazji wpisywania dzieci na naukę religii,
2. Nie wolno także w ciągu roku pobierać opłat z tytułu udzielania nauki religii, lub wydawania świadectw.
3. Nie wolno pobierać żadnych opłat z okazji bierzmowania i pierwszej Komunii św. także z okazji starania się o dewocjonalia (np. świece, różańce, modlitewniki itp.)

Gorzów Wlkp., dnia 28 sierpnia 1964 r.

Znak B2-25/64

(—) † Wilhelm Pluta,
BISKUP GORZOWSKI

METRYKI Z NIEMIEC

Kuria Biskupia dla Polaków w Niemczech zawiadamia, że akta metrykalne (chrzty, małżeństwa, zgony) Polaków za lata od 1945 r. w większości znajdują się w archiwum Kurii. Dlatego uprasza się, by petenci zwracali się o metryki do tejże Kurii, a nie do niemieckich Urzędów Parafialnych lub Stanu Cywilnego, gdyż to tylko opóźnia załatwienie prośby.

Kuria Biskupia we Frankfurcie wyraża również gotowość pośredniczenia w uzyskiwaniu wszystkich aktów metrykalnych, dotyczących lat wojennych czy przedwojennych dotyczących Polaków, którzy przebywali w Niemczech na pracach sezonowych.

Prośby należy kierować na adres:

Curia Episcopalis pro Polonis in Germania

6 FRANKFURT a/M
Altkönigstrasse 19/ I

Ks. A. Stankiewicz

WYKRYCIE PRZESZKODY WYSTĘPKU PO ZAWARCIU MAŁŻEŃSTWA

Adam i Zofia, oboje wyznania rzymskokatolickiego zawarli związek małżeński w kościele rzymskokatolickim. Na skutek działań wojennych Adam otrzymał kartę wcielenia do armii, walczył na froncie i dostał się do niewoli. Po zakończeniu wojny Adam nie powrócił do żony, lecz zamieszkał na stałe za granicą, gdzie zapoznał Emilię i zmieniając wyznanie zawarł z nią małżeństwo w kościele protestanckim. Zofia, skoro dowiedziała się, że Adam nie powróci do niej, zawarła ślub cywilny z Janem i nawiązała z nim pożycie. Po kilkunastu latach Zofia dowiedziała się od znajomych Adama o jego tragicznej śmierci. Napisała przeto do Urzędu Stanu Cywilnego za pośrednictwem ambasady o nadesłanie aktu zgonu swojego byłego męża („byłego” — w rozumieniu prawa cywilnego, gdyż rozkład ich małżeństwa został usankcjonowany prawomocnym wyrokiem, orzekającym rozwód). Mając wreszcie dokument cywilny zgonu Adama, zwróciła się do swego duszpasterza, by asystował przy zawieraniu małżeństwa z Janem. Duszpasterz widząc autentyczny akt zgonu Adama chętnie wyraził zgodę na asystencję i w ten sposób doszło do zawarcia małżeństwa kościelnego między Zofią i Janem.

Zasady prawne

1. Nieważnie zawierają małżeństwo ci, którzy w czasie trwania ważnie zawartego małżeństwa dopuścili się cudzołós'wa i przyrzekli sobie wstąpienie w związek małżeński lub też usiłowali zawrzeć małżeństwo przynajmniej cywilne (kan. 1075 n. 1).
2. Nieznajomość istnienia przeszkody tak ze strony duszpasterza jak i nupturientów od niej nie uwalnia, czyli że przeszkoda istnieje mimo to i wywołuje skutki przewidziane w prawie (kan. 16 § 1). Przeszkoda ta jest z natury swojej trwała (perpetua), dlatego może być usunięta jedynie w drodze dyspensy.

Ocena stanu faktycznego

1. Przed przystąpieniem do pobłogosławienia małżeństwa Zofii i Jana duszpasterz był zobowiązany pouczyć nupturientkę, by postarała się o kościelny akt zgonu, a w razie niemożności uzyskania go — by zwróciła się do Kurii Biskupiej lub Sądu Duchownego o wydanie dekretu wdowieństwa.
2. Gdyby Zofia przedłożyła kościelny akt zgonu, duszpasterz musiałby zwrócić uwagę na konieczność uzyskania dyspensy od przeszkody występku, ponieważ nupturienti w czasie trwania ważnego małżeństwa

(po stronie Zofii) nawiązali ze sobą współzycie cielesne i zawarli kontrakt cywilny przez co stali się niezdolnymi z prawa kanonicznego do zawarcia między sobą małżeństwa.

3. Jeśliby Zofia przedłożyła dekret wdowieństwa, wystawiony przez kompetentną władzę kościelną, duszpasterz nie musiałby przypominać o dyspensie od przeszkody występku, gdyż mieści się ona *implicite* w wymienionym dekrete (C. In^t. de die 26. III. 1952 ad can. 1053. Ta *implicita dispensatio* obejmuje jedynie tę figurę przeszkody występku, o której mowa jest w kan. 1075 n. 1).

Ponieważ w przedstawionym na wstępie stanie faktycznym duszpasterz nie żądał kościelnego aktu zgonu, ani też nie dopomógł kontrahentom w uzyskaniu dyspensy od przeszkody zrywającej, jaką stanowi występki, naraził więc małżeństwo na nieważność.

Quid faciendum?

Duszpasterzowi nie pozostaje nic innego, jak tylko zwrócić się do Kurii Biskupiej z prośbą o uzdrowienie w związku nieważnego małżeństwa (*sanatio in radice*). Należy przy zaznaczyć, że zaistniała między Zofią i Janem przeszkoda jest niższego rzędu (kan. 1042, § 2, n. 5) i każdy Biskup rezydencjalny jest uprawniony do szanowania małżeństw zawartych nieważnie z powodu takiej przeszkody, o ile strony nie cofnęły swojej zgody (*consensus*) na to małżeństwo (Pastorale Munus, n. 21 — *potestas ordinaria*; *Facultates Quinquennales*, II, n. 4 — *potestas delegata*).

KOMUNIKAT W SPRAWIE POGRZEBU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

W związku z licznymi ostatnio prośbami parafii, przesyłanymi do Kurii o rozstrzygnięcie w sprawach urządzenia pogrzebu chrześcijańskiego, Kuria przypomina przepisy Prawa Kanonicznego na ten temat;

1. Kodeks Prawa Kanonicznego (kan. 1240 § 1) pozbawia pogrzebu kościelnego, o ile przed śmiercią nie przejawili oni żadnych oznak skruchy, m. in.:
 - a) notorycznych odstępów od wiary chrześcijańskiej.
 - b) ekskomunikowanych lub obłożonych interdyktem, po wyroku skazującym lub stwierdzającym,
 - c) samobójców, którzy z rozmysłem odebrali sobie życie,
 - d) publicznych i jawnych grzeszników.
2. Jeżeli w wymienionych wypadkach zachodzi jakakolwiek wątpliwość co do faktu, powodującego pozbawienie pogrzebu kościelnego, albo też co do istnienia oznak skruchy, należy odnieść się do Ordynariusza. W tych wypadkach prośbę do Kurii może wnosić tylko Kancelaria Parafialna (a nie rodzina zmarłego), załączając własne wyczerpujące sprawozdanie oraz
 - a) jeśli chodzi o samobójców — świadectwo lekarza, że zmarły targnął się na swe życie w stanie niepoczytalności,
 - b) w każdym wypadku — zeznania dwóch przynajmniej wiarogodnych świadków, nie z najbliższej rodziny, że zmarły w miarę możliwości spełniał dostępne mu obowiązki religijne,

- c) opinię właściwego Księdza Proboszcza (lub jego urzędowego zastępcy) o stosowności udzielenia zezwolenia na pogrzeb (np. że nie wywoła on zgorszenia parafian itp.)

Przed otrzymaniem decyzji Kurii nie powinno się czynić żadnych obywateli rodzinie zmarłego w sprawie urządzenia pogrzebu, a po otrzymaniu zezwolenia, nie pogrzebie, nie prowadzić żadnych polemik.

Wszyscy petenci, którzy przyjadą do Kurii bez pisma z Kancelarii Parafialnej, nie będą mogli otrzymać odpowiedzi.

Przypominamy również, że za pozbawionych pogrzebu kościelnego nie wolno odprawiać ani Mszy św. egzekwialnej, ani Mszy św. w rocznicę śmierci, ani też innych publicznych nabożeństw (kan. 1241), jak Officium Defunctorum lub katafalk. Dopuszczalna jest jednak Msza św. cicha (zob. kan. 809, 2262 § 2, n. 2).

PERSONALIA

- Ks. Jurzak Ludwik CR — mianowany administratorem parafii Wierchow Drawskie
Ks. Weissmann Józef C.M. — mianowany wicerektorem Diec. Sem. Duch. w Gościkowie—Paradyżu
Ks. Mędała Stanisław C.M. — mianowany profesorem Pisma św. w Sem. Duch. w Gościokowie—Paradyżu.
Ks. Werno Tadeusz — mianowany rektorem kaplicy N.S.P.J. w Gorzowie

Przesunięcia wśród wikariuszy

- Ks. Łabiński Romuald z Połczyna Zdroju do Gostynia
Ks. Łabiński Romuald z Połczyna Zdroju do Nowogardu
Ks. Ruta Andrzej z Kłodawy do Połczyna Zdroju
Ks. Schmelter Jan z Miastka do Szczecina-Skolwina
Ks. Szukiel Konstanty z Łobezu do Słupska par. Mariacka
Ks. Trocha Bogusław z Tuczna do Sianowa
Ks. Tuligłowicz Grzegorz ze Szczecina-Skolwina do Strzelec
Ks. Węgrzecki Henryk z Łobezu do Miastka
Ks. Baraniak Stefan T.Chr. z Brojec do Szczecina Zdrojów
Ks. Bruch Edmund T.Chr. z Szczecina Podjuch do Szczecina par. św. Jana Chrzciela
Ks. Froń Tadeusz T.Chr. z Maszewa do Suchania
Ks. Guzikowski Jan T.Chr. z Dolic do Szczecina-Podjuch
Ks. Jamróg Stanisław T.Chr. z Dolic do Szczecina-Podjuch
Ks. Kaczmarek Zenon T.Chr. — mianowany wik. w Stargardzie par. św. Józefa
Ks. Kamiński Stefan T.Chr. z Sarbii do Brojec
Ks. Kasprzak Roman T.Chr. ze Szczecina Podjuch do Gryfic
Ks. Lesiak Czesław T.Chr. z Gryfic do Dolic
Ks. Maciejewski Edward T.Chr. z Poczernina do Szczecina-Podjuch
Ks. Marx Gotfryd T.Chr. z Dobrzan do Stargardu par. św. Józefa
Ks. Nowiński Jan T.Chr. z Suchania do Marianowa
Ks. Perliński Franciszek T.Chr. ze Stargardu do Pyrzyc
Ks. Sieradzki Mieczysław T.Chr. z Chociwela do Suchania
Ks. Sobieraj Jan T.Chr. z Suchania do Poczernina
Ks. Spiewak Eugeniusz T.Chr. z Pyrzyc do Szczecina par. św. Jana Ch.
Ks. Śledź Kazimierz T.Chr. mian. wik. w Płotach
Ks. Thor Adam T.Chr. z Pyrzyc do Golczewa
Ks. Talaśka Marian T.Chr. z Płot do Sarbii

- Ks. Parysz Medard OFMCap. — mianowany wikariuszem parafii św. Antoniego w Wałczu
 Ks. Rzepka Eustachy OFMCap — mianowany wikariuszem parafii św. Krzyża w Gorzowie
 Ks. Kamiński Andrzej C.M. — mianowany wikariuszem w Trzcielu
 Ks. Staniszewski Stanisław C.M. — mianowany wik. w Trzcielu
 Ks. Czmocho Ludwik T.S. — mianowany wikariuszem w Witnicy
 Ks. Michalski Leszek T.S. — mianowany wikariuszem w Uście
 Ks. Bandosz Leonard C.R. — mianowany wikariuszem w Złocieńcu
 Ks. Kaszuba Tadeusz C.R. — mianowany wikariuszem w Złocieńcu
 Ks. Suwała Stanisław C.R. — mianowany wikariuszem w Wierzchowie Drawskim
 Ks. Worsowicz Henryk C.R. — mianowany wikariuszem w Drawsku
 Ks. Letkiewicz Zbigniew S.C.J. — mianowany wikariuszem w Łobezie
 Ks. Stoszko Józef S.C.J. — mianowany wikariuszem w Tucznie
 Ks. Styka Henryk S.C.J. — mianowany wikariuszem w Łobezie
 Ks. Szempliński Jerzy S.C.J. — mianowany wikariuszem w Tucznie
 Ks. Orkisz Józef SAC — ze Szczecina par. św. Rodziny do Stargardu par. Królowej Świata

Nominację na katechetę otrzymali:

- Ks. Bojarski Stanisław T.Chr. ze Szczecina Podjuch do Chocilewa
 Ks. Baniowski Tadeusz T.Chr. w Szczecinie Podjuchach
 Ks. Gazda Ludwik T.Chr. w Poczerninie
 Ks. Łazaryszczak Jan T.Chr. w Pyrzycach
 Ks. Makulski Aleksander T.Chr. w Dobrzanach
 Ks. Niemczal Józef T.Chr. w Maszewie
 Ks. Regulski Antoni T.Chr. w Szczecinie par. św. Jana
 Ks. Gabor Benedykt OFMCap w Gorzowie par. św. Krzyża
 Ks. Martynów Elizeusz OFMCap w Gorzowie par. św. Krzyża
 Ks. Orczykowski Dominik OFMCap w Wałczu par. św. Antoniego
 Ks. Psuty Stefan C.R. w Drawsku
 Ks. Hahn Władysław SAC ze Stargardu w Szczecinie par. św. Rodziny
 Ks. Zawacki Fabian SAC — mianowany kapelanem Sióstr Niepokalank w Szczecinku

Zwolnienia

- Ks. Simosiewicz Władysław z Kozina i z diecezji
 Ks. Prof. Kuczka Franciszek C.M. z obow. wicerektora Diec. Sem. Duch. w Gościkowie
 Ks. Anczarski Józef z obow. rektora kaplicy N.S.P.J. w Gorzowie
 Ks. Błaszczyński Józef T.Chr. z Golczewa i z diecezji
 Ks. Brzostek Stanisław T.Chr. ze Szczecina i z diecezji
 Ks. Nowak Marian T.Chr. ze Szczecina Podjuch i z diecezji
 Ks. Torbiński Adam T.Chr. ze Szczecina Zdrojów i z diecezji
 Ks. Hajduk Józef C.M. z Trzciela i z diecezji
 Ks. Pawlos Marian C.M. z Trzciela i z diecezji
 Ks. Maciąg Justyn OFMCap z Wałcza i z diecezji
 Ks. Lech Włodzimierz OFMCap z Gorzowa i z diecezji
 Ks. Różak Urban OFMCap z Pily i z diecezji
 Ks. Chmurzyński Czesław C.R. z Drawska i z diecezji
 Ks. Hanzewiak Ireneusz C.R. ze Złocińca i z diecezji
 Ks. Wincenty Suwała C.R. z Wierzchowa i z diecezji
 Ks. Szalamacha Czesław C.R. z Wierzchowa i z diecezji
 Ks. Krupnik Emil SAC z Sulechowa i z diecezji
 Ks. Ziomkowski Mieczysław SAC z obow. kapelana Sióstr w Szczecinku.

XXV LECIE KAPŁAŃSTWA OFICJAŁA SĄDU BISKUPIEGO

Ks. Prałata Dra Józefa Michalskiego

W dniu 3 czerwca 1964 roku podniosła uroczystość przeżywali pracownicy Sądu Biskupiego w związku z XXV leciem kapłaństwa Oficjała Sądu — Ks. Dr Józefa Michalskiego, Prałata Domowego J. Św. i Konsultora Diecezjalnego.

Uroczystość zaszczycili swoją obecnością Ich Ekszelencje: Ks. Bp Ordynariusz Dr Wilhelm Pluta, Ks. Bp Dr Jerzy Stroba oraz Ks. Bp Mgr Ignacy Jeż. Przybyli również księża Sędziowie Prosynodalni, Obrońcy węża małżeńskiego, pracownicy Kurii Biskupiej oraz księża z Gorzowa i z diecezji. Telegramy gratulacyjne nadesłali m. in. J.E. Ks. Bp Dr Edmund Nowicki z Gdańska, Ks. Prałat Dr Kazimierz Karłowski — Oficjał Sądu Metropolitalnego w Poznaniu.

Obchód jubileuszowy rozpoczął się Mszą św., którą odprawił Dostojny Jubilat w kaplicy przy ulicy Koniańskiej 51. Kazanie w czasie Mszy św. wygłosił J.E. Ks. Biskup Ordynariusz.

Zyczenia, kierowane do Jubilata w czasie skromnego przyjęcia towarzyszyły Jego radości za otrzymane od Boga łaski przez okres XXV lat spędzonych w służbie Bogu i bliźnim. Rzeczywiście, miniony okres pracy kapłańskiej Dostojnego Jubilata cechowało wierne wypełnienie tytułu święceń: *servitium dioecesis* (kan. 981 § 1). Po ukończeniu Seminarium Metropolitalnego w Gnieźnie i w Poznaniu i przyjęciu święceń kapłańskich w dniu 3 czerwca 1939 roku pracuje duszpastersko w Janowcu Wlkp. w diecezji gnieźnieńskiej. Jego poczynania duszpasterskie paraliżuje najazd hitlerowski na Polskę. Jubilat dostaje się do więzienia w Zninie, woj. bydgoskie za to, że był kapłanem i Polakiem. Po półrocznym pobycie w więzieniu zostaje wyrzucony z archidiecezji przez Gestapo do tzw. Generalnej Guberni. Pracę duszpasterską prowadzi w Częstochowie a potem w Warszawie. Wołany poczuciem kapłańskiego obowiązku po zakończeniu działań wojennych na terenach Polski, wraca do pracy w archidiecezji gnieźnieńskiej. Kontuuje również rozpoczęte w czasie wojny studia z zakresu prawa kanonicznego, uzyskując na Wydziale Prawa Kanonicznego w Lublinie tytuł magistra.

Posłuszny woli Ks. Kardynała Augusta Hlonda, pojmując swoją pracę kapłańską jako „*servitium ecclesiae*”, udaje się do Gorzowa Wlkp., gdzie zostaje mianowany Kanclerzem Kurii Administracji Apostolskiej. Mimo nawału pracy nie zaniedbuje studiów, które uwieńczył zdobyciem stopnia doktora prawa kanonicznego, na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Warszawskiego w 1949 r. W niedawno utworzonym Seminarium diecezjalnym wykłada prawo kanoniczne. Na polecenie Administratora Apostolskiego Ks. Dr Edmunda Nowickiego opracował pierwszy schematyzm Administracji. Mianowany Oficjałem Sądu dnia 30 października 1950 r. przejmuje sprawy dotychczas prowadzone dla Gorzowa przez Sąd Metropolitalny w Poznaniu i organizuje Sąd Duchowny. Na stanowisku Oficjała wydał Dostojny Jubilat dotychczas 1467 wyroków w sprawach o nieważność małżeństwa oraz de mandato speciali — 1085 dekretoń w postępowaniu o stwierdzenie zgonu i uznaniu za zmarłych (tzw. dekrety domniemanej śmierci). Po śmierci pierwszego Biskupa w Gorzowie — J.E. Ks. Bpa Dr Teodora Bensch — zostaje wybrany przez Konsultorów Diecezjalnych Wikariuszem Kapitulnym. Na tym zaszczytnym stanowisku pozostaje do czasu mianowania przez Stolicę Apostolską Biskupa dla diecezji gorzowskiej — J.E. Ks. Bpa Dr Wilhelma Plute.

Pracę Dostojnego Jubilata, jak ją scharakteryzował J.E. Ks. Biskup Ordynariusz — cechuje duszpasterskie podejście do wykonywanych obowiązków. „W dzieło sądowe wkłada całą swą miłość duszpasterską kapłańskiego serca i dlatego ono najczęściej udaje się ku radości ludzi i chwale Bożej”.

Przemówienia Jubileuszowe rozpoczął J.E. Ks. Bp Dr Jerzy Stroba. Z kolei przemawiali: Ks. Infułat Dr Marol Milik, Ks. Prałat Dr Władysław Sygnatowicz — Wikariusz Generalny, Ks. Proboszcz Stanisław Bielski — Sędzia Prosynodalny, Ks. Kanonik Kazimierz Michalski (dawny prefekt Jubilata z gimnazjum w Trzemesznie) — obrońca węzła małżeńskiego, Ks. Kanonik Wincenty Lesiak — obrońca węzła małżeńskiego, Ks. Dr Gerard Dogiel — Rektor Seminarium Duchownego z Gościkowa, Ks. Mgr Roman Kostynowicz — Referent Kurii i proboszcz oraz Ks. Dziekan Żołędziejewski.

Na zakończenie Dostojny Jubilat podziękował Ich Ekselencjom i Czcigodnym Gościom za udział w uroczystości oraz duchową łączność z Nim w modlitwie wdzięcznej do Stwórcy za owocne lata pracy kapłańskiej.

(Ks. Dr Antoni Stankiewicz)

NOWOŚCI TOWARZYSTWA NAUKOWEGO KUL

Roczniki Filozoficzne, tom XXI, zeszyt 2. Etyka.

Ks. Józef Ma j k a, Problem źródeł katolickiej etyki życia gospodarczego. (Analiza zagadnienia na przykładzie nauki o lichwie)

Czesław Strzeszewski, Praca ludzka w Piśmie świętym Starego Testamentu.

Ks. Władysław Piwo w a r s k i, Osoba ludzka a społeczność.

S. Miriam Hildegarda S z y m e c z k o OSU, Koncepcja wartości u Dietricha von Hildebranda.

Ks. Tadeusz Ślipko SJ, Pojęcie samobójstwa bezpośredniego i pośredniego w świetle współczesnych dyskusji.

Ks. Witold Z d a n i e w i c z, SAC, Analiza czynności społecznej w systemie religijnym według teorii F. Znanieckiego.

Stron 106

Cena zł 25,—

Roczniki Filozoficzne, tom XII, zeszyt 4. Psychologia.

Ks. J. P a s t u s z k a, Osobowość a religijność człowieka

M. G r z y w a c z - K a c z y Ń s k a, Behawioralne koncepcje osobowości we współczesnej psychologii.

S. K u n o w s k i, Osobowość współczesnej młodzieży akademickiej.

B. W i n i d, Z zagadnień niedojrzałej osobowości.

Ks. Z. C h l e w i Ń s k i, Elementy cattellowskiej teorii osobowości.

J. K o s t r z e w s k i, Czynniki kwestionariusze R. B. Cattella do badania osobowości dzieci i ich wartość diagnostyczna.

Ks. F. L e ś n i a k, Osobowość w ujęciu K. Dąbrowskiego.

J. S t r o j n o w s k i, Prasłowiańska „dola” jako elementarna wiedza o dziedziczności i konstytucji.

Ks. J. Tarnowski, Rozwój badań charakterologicznych w „szkole Le Senne'a”.

Stron 110

Cena zł 25,—

Zamówienia prosimy kierować na adres: Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL, Lublin, Aleje Racławickie 14, tel. 27-02.

URZĄD DO SPRAW WYZNAŃ

Nr 1.5/28/64

Warszawa, dnia 1 września 1964 r.

Kuria Biskupia

Gorzów Wlkp.

Urząd do Spraw Wyznań przesyła do wiadomości komentarz Ministerstwa Komunikacji i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do przepisów § 33 rozporządzenia z dnia 1. X. 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych i prosi o zapoznanie z tym komentarzem kierowców samochodowych w podległych jednostkach oraz o wydanie poleceń zobowiązujących kierowców autobusowych lub samochodów ciężarowych, aby podczas przewożenia ludzi zatrzymywali pojazd przed wyjazdem na tory zarówno na przejazdach niestrzeżonych jak i strzeżonych.

Naczelnik Wydziału

(W. Wilczyński)

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI

MINISTERSTWO

SPRAW WEWNĘTRZNYCH

K o m e n t a r z

do przepisów § 33 rozporządzenia z dnia 1. X. 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295).

§ 33

1. Zbliżając się do przejazdu kolejowego oraz przejeżdżając przez przejazd, kierujący pojazdem powinien zachować szczególną ostrożność, nawet jeżeli przejazd posiada urządzenia zabezpieczające, jak sygnalizację świetlną, zapory (rogatki) lub półzapory (półrogatki) przed wjechaniem na tory kierujący pojazdem powinien się upewnić, czy nie zbliża się pociąg, a ponadto przedsięwziąć wszelkie środki ostrożności, jeżeli wskutek mgły lub z innych powodów widoczność jest zmniejszona.

2. Kierujący powinien w szczególności prowadzić swój pojazd z taką szybkością, aby mógł go zatrzymać w bezpiecznym miejscu, gdy nadjeżdża pociąg lub gdy urządzenia zabezpieczające, jak sygnalizacja świetlna, zapory (rogatki) lub półzapory (półrogatki) albo pracownicy służby kolejowej zabraniają wjazdu na przejazd.

3. Zabrania się objeżdżania opuszczonych półzapor (półrogatek).

4. Zbliżając się do przejazdu z zaporami (rogatkami) kierujący pojazdem jest obowiązany także zwracać uwagę, na położenie zapór (rogatek) i jeżeli opuszczanie ich zostało rozpoczęte, zatrzymać się przed nimi.

5. Przejazd pojazdów lub zespół złączonych ze sobą pojazdów o długości przekraczającej 10 m i nie mogących rozwinąć szybkości powyżej 6 km na godzinę (np. pojazdów zaprzęgowych przewożących długi ce)

może być dokonany tylko po uprzednim upewnieniu się, że w czasie potrzebnym do przejechania przez przejazd, nie nadjedzie pociąg lub po uzgodnieniu czasu przejazdu z dróżnikiem kolejowym; przepis ten stosuje się również do pojazdów ciężarowych na płozach lub ciężkich maszyn samobieżnych.

K o m e n t a r z

Przy przekraczaniu przejazdów kolejowych zarówno niestrzeżonych jak i strzeżonych kierujący powinien we własnym interesie zachować szczególną ostrożność, pod pojęciem której należy rozumieć m.in. zastosowanie następujących środków.

1. Wzrokowo i słuchowo upewnić się czy nie zbliża się pociąg. W tym celu zbliżając się do przejazdu należy zmniejszyć szybkość oraz bacznie obserwować tory, a także uchylić boczną szybę, zachować ciszę w pojeździe (zwłaszcza wyłączyć radio, zaprzestać głośnych rozmów i ewent. śpiewu) i starannie nasłuchiwać sygnałów akustycznych bądź hałasu, które mogą wskazywać na zbliżanie się pociągu.

Należy przy tym uwzględnić ewent. potrzebę chwilowego unieruchomienia silnika po zatrzymaniu pojazdu.

W razie najmniejszego przypuszczenia, że zbliża się pociąg, należy pojazd zatrzymać przed przejazdem (w zasadzie przy znaku krzyża św. Andrzeja).

2. Przy zmniejszaniu szybkości należy zawczasu zmienić bieg na odpowiednio niski tak, aby nie przełączać biegu na samym przejeździe (na torach) a jednocześnie mieć możliwość płynnego przejechania przez przejazd i ewentualnie łatwego przyspieszenia w razie potrzeby.

Przejeżdżać przez przejazd należy zawsze z włączonym silnikiem.

3. Przy przekraczaniu linii dwu lub więcej torowych nigdy nie należy wjeżdżać na tory bezpośrednio po przejechaniu pociągu, lecz aż oddali się on umożliwiając prowadzenie obserwacji wzrokowej i słuchowej w celu upewnienia się, że nie nadjeżdża pociąg innym torem.

4. Należy zwracać uwagę, aby przy zbliżaniu się do przejazdu zachować odpowiednio duży odstęp od poprzedzających pojazdów, co umożliwia skuteczne prowadzenie obserwacji torów oraz łatwe zatrzymanie pojazdu w razie niebezpieczeństwa.

5. Przy zbliżaniu się do przejazdu z zaporami lub półzaporami, kierujący powinien liczyć się z tym, że dróżnik lub urządzenia sterujące mogą zawieść i dlatego podniesionych zapór lub półzapór nie powinien traktować jako gwarancji, że nie zbliża się pociąg.

6. Kierujący nie powinien nigdy liczyć na to, że zna rozkład jazdy pociągów i nie dopełnić wszystkich przez to wymaganych środków ostrożności.

7. W czasie niesprzyjających warunków jazdy np. w czasie mgły, gołoledzi, deszczu, w nocy itp. należy wziąć pod uwagę konieczność ewentualnego zatrzymania pojazdu przed przejazdem w celu zastosowania się do wymienionych wyżej zaleceń.

8. Należy uznać, że postój pojazdu w odległości mniejszej niż ok. 100 metrów od przejazdu stanowi utrudnienie ruchu, a może stanowić niebezpieczeństwo i zgodnie z przepisem § 31 rozporządzenia w sprawie ruchu na drogach publicznych jest zabroniony.

9. W celu zapewnienia bezpieczeństwa pasażerom przewożonym autobusami i samochodami ciężarowymi, wszystkie resorty powinny wydać przepisy zobowiązujące kierowców autobusów i samochodów ciężarowych, aby podczas przewożenia ludzi zatrzymywali pojazd przed wjazdem na tory zarówno na przejazdach niestrzeżonych jak i strzeżonych.

**MINISTERSTWO SPRAW
WEWNĘTRZNYCH**

(—) Dyr. J. Pawlak

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI

(—) Dyr. mgr J. Wojciechowski

Sprawy z zakresu prawa spadkowego

Z dniem 1 stycznia 1965 r. obowiązywać będzie Nowy ujednolicony Kodeks Postępowania Cywilnego. Poniżej podajemy wyjątek z Kodeksu dotyczący prawa spadkowego — w skład którego wchodzi sprawy testamentowe.

Przepisy wstępne.

Art. 627. Postępowanie spadkowe należy do zakresu działalności sądów i państwowych biur notarialnych.

Art. 628. Do czynności w postępowaniu spadkowym, które należą do zakresu działania sądów, wyłącznie właściwy jest sąd ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy, a jeżeli jego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część (sąd spadku). W braku powyższych podstaw sądem spadku jest sąd powiatowy dla m.st. Warszawy.

Art. 629. Do czynności w postępowaniu spadkowym, które należą do zakresu działania państwowych biur notarialnych, wyłącznie właściwe jest państwowe biuro notarialne w siedzibie sądu spadku lub jego wydziału zamiejscowego (biuro spadku).

Rozdział 1. Czynności państwowych biur notarialnych.

Oddział 1. Przepisy ogólne

Art. 630. § 1. Czynności w postępowaniu spadkowym, należące do właściwości państwowych biur notarialnych, spełnia notariusz.

§ 2. Na czynności państwowego biura notarialnego przysługuje uczestnikowi postępowania skarga do sądu powiatowego, w którego okręgu biuro to się znajduje, w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności, jeżeli o dniu tym był zawiadomiony, a w przeciwnym razie od dnia, w którym uczestnik powziął wiadomość o czynności.

§ 3. Postanowienia państwowych biur notarialnych ulegają wykonaniu z chwilą ich wydania. Sąd może wstrzymać wykonalność zaskarżonego postanowienia.

Art. 631. Notariusz przy wykonywaniu swych czynności może upomnieć osoby, które zachowują się niewłaściwie lub przeszkadzają w czynności, a po bezskutecznym upomnieniu wydać je, w razie zaś oporu może wezwać pomocy Milicji Obywatelskiej.

Art. 632. Postanowienie państwowego biura notarialnego nadające się do wykonania w drodze egzekucji jest tytułem egzekucyjnym.

Oddział 2. Zabezpieczenie spadku i spis inwentarza

Art. 633. Do zabezpieczenia spadku właściwe jest państwowe biuro notarialne w siedzibie sądu powiatowego lub jego wydziału zamiejscowego, w którego okręgu znajdują się rzeczy będące w chwili otwarcia spadku we władaniu spadkodawcy. Państwowe biuro notarialne, które nie jest biurem spadku, zawiadomi o dokonany zabezpieczeniu biuro spadku.

Art. 634. Spadek zabezpiecza się, gdy z jakiegokolwiek przyczyny grozi naruszenie rzeczy lub praw pozostałych po spadkodawcy, zwłaszcza przez usunięcie, uszkodzenie, zniszczenie albo nie usprawiedliwione rozporządzenie.

Art. 635. § 1. Państwowe biuro notarialne dokonuje zabezpieczenia spadku na wniosek lub z urzędu.

§ 2. Wniosek może zgłosić każdy, kto uprawdopobni, że jest spadkobiercą, uprawnionym do zachowku lub zapisobiercą, a ponadto wykonawcą testamentu, współwłaścicielem rzeczy, współuprawniony co do praw pozostałych po spadkodawcy, wierzyciel mający pisemny dowód należności przeciwko spadkodawcy oraz właściwy organ administracji finansowej pierwszej instancji.

§ 3. Zabezpieczenia spadku dokonuje się z urzędu, jeżeli państwowe biuro notarialne powołało wiadomość, że spadkobierca jest nieznan, nieobecny lub nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych i nie ma usławowego przedstawiciela.

§ 4. Na postanowienie sądu w sprawie zabezpieczenia spadku przysługuje zażalenie.

Art. 636. Środkami zabezpieczenia są: spisanie majątku ruchomego i oddanie go pod dozór, złożenie do depozytu, ustanowienie zarządu tymczasowego, ustanowienie dozoru nad nieruchomością. Zastosowanie jednego z tych środków nie wyłącza zastawiania innych, równocześnie lub kolejno.

Art. 637. § 1. Na wniosek tego, kto uprawdopodobni, że jest spadkobiercą, uprawnionym do zachowku lub zapisobiercą, albo wykonawcą testamentu, wierzyciela mającego pisemny dowód należności przeciwko spadkodawcy lub właściwego organu administracji finansowej pierwszej instancji biuro spadku postanowi sporządzenie spisu inwentarza.

§ 2. W wypadkach przewidzianych w ustawie postanowienie o spisaniu inwentarza wydaje się z urzędu.

Art. 638. Wierzyciel, który zażądał sporządzenia spisu inwentarza, nie może odmówić przyjęcia należnego mu świadczenia, chociażby dług nie był jeszcze wymagalny.

Art. 639. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi szczegółowy tryb postępowania w sprawach unormowanych w niniejszym oddziale.

Oddział 3. Przyjęcie lub odrzucenie spadku

Art. 640. § 1. Oświadczenie o prostym przyjęciu spadku lub z dobrodziejstwem inwentarza albo odrzucenie spadku może być złożone w państwowym biurze notarialnym lub sądzie powiatowym, w którego okręgu się miejsce zamieszkania lub pobytu składającego oświadczenie. Biuro to lub sąd prześle niezwłocznie wraz z załącznikami do biura spadku.

§ 2. Oświadczenia, o których mowa w paragrafie pierwszym, mogą być również składane w sądzie spadku w toku postępowania o stwierdzenie praw do spadku.

Art. 641. § 1. Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko spadkodawcy, datę i miejsce jego śmierci oraz miejsce jego ostatniego zamieszkania;
- 2) tytuł powołania do spadku
- 3) treść złożonego oświadczenia.

§ 2. Oświadczenie powinno również zawierać wymienienie wszelkich wiadomych składającemu oświadczenie osób: należących do kręgu spadkobierców ustawowych, jak również wszelkich testamentów, chociażby składający oświadczenie uważał je za nieważne, oraz danych dotyczących treści i miejsca przechowania testamentów chyba, że zostały złożone w państwowym biurze notarialnym.

§ 3. Przy oświadczeniu należy złożyć w państwowym biurze notarialnym wypis aktu zgonu spadkodawcy albo prawomocne orzeczenie sądowe o uznaniu za zmarłego lub o stwierdzeniu zgonu, jeżeli dowody te nie zostały już poprzednio złożone.

§ 4. Jeżeli oświadczenie złożono ustnie, z oświadczenia sporządza się protokół.

Art. 642. Jeżeli ustawa wymaga zezwolenia organów państwowych na przyjęcie spadku lub zapisu, państwowe biuro notarialne zwraca się o wydanie decyzji lub zobowiązuje stronę do jej przedstawienia.

Art. 643. O przyjęciu lub odrzuceniu spadku państwowe biuro notarialne zawiadamia wszystkie osoby, które według treści oświadczenia i przedstawionych dokumentów są powołane do dziedziczości, choćby w dalszej kolejności.

Art. 644. Jeżeli złożono oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza a inwentarz nie był przedtem sporządzony, państwowe biuro notarialne wyda postanowienie o sporządzeniu spisu inwentarza.

Art. 645. § 1. Z oświadczeniem o przyjęciu spadku może być połączone oświadczenie spadkobiercy o gotowości prowadzenia gospodarstwa rolnego należącego do spadku.

§ 2. Jeżeli oświadczenie o gotowości prowadzenia gospodarstwa rolnego należącego do spadku składane jest oddzielnie od oświadczenia o przyjęciu spadku, stosuje się odpowiednio przepisy art. 640 i 641.

Oddział 4. Ogłoszenie testamentu.

Art. 646. § 1. Osoba, u której znajduje się testament, obowiązana jest złożyć go w biurze spadku, gdy dowie się o śmierci spadkodawcy.

§ 2. Kto bezzasadnie uchyla się od wykonania powyższego obowiązku, ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę. Ponadto biuro spadku może nałożyć na uchylającego się grzywnę.

Art. 647. W celu stwierdzenia, czy istnieje testament i gdzie się znajduje, państwowe biuro notarialne zwraca się do sądu spadku, który może nakazać złożenie oświadczenia w tym przedmiocie, stosując odpowiednio tryb przewidziany do wyjawienia przedmiotów spadkowych.

Art. 648. § 1. Państwowe biuro notarialne po wysłuchaniu osoby, u której według uzyskanych wiadomości testament się znajduje, wyda z urzędu postanowienie nakazujące jej złożenie testamentu w wyznaczonym terminie.

§ 2. Na postanowienie sądu w przedmiocie złożenia testamentu przysługuje zażalenie.

Art. 649. § 1. Państwowe biuro notarialne otwiera i ogłasza testament, gdy ma dowód śmierci spadkodawcy.

§ 2. O terminie otwarcia i ogłoszenia nie zawiadamia się osób zainteresowanych, jednakże mogą one być obecne przy tej czynności.

Art. 650. Gdy złożono kilka testamentów jednego spadkodawcy, otwiera się i ogłasza wszystkie, a na każdym z nich czyni się wzmiankę o innych.

Art. 651. W protokole otwarcia i ogłoszenia testamentu opisuje się jego stan zewnętrzny oraz wymienia się jego datę, datę złożenia i osobę, która testament złożyła. Na testamencie zamieszcza się datę otwarcia i ogłoszenia.

Art. 652. O dokonanym otwarciu i ogłoszeniu testamentu biuro spadku zawiadamia w miarę możliwości osoby, których rozrządzenia testamentowe dotyczą, oraz wykonawcę testamentu i kuratora spadku.

Art. 653. Testament wraz z protokołem otwarcia i ogłoszenia przechowuje się w biurze spadku.

Art. 654. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do pisma stwierdzającego treść testamentu ustnego.

Rozdział 2. Sprawy rozpoznawane w sądzie.

Oddział 1. Wyjawienie przedmiotów spadkowych

Art. 655. § 1. Jeżeli po sporządzeniu spisu inwentarza zachodzi wątpliwość, czy zostały w nim zamieszczone wszystkie przedmioty należące do spadku lub czy zamieszczone w spisie inwentarza długi istnieją, sąd spadku z urzędu lub na wniosek spadkobiercy, wykonawcy testamentu, wierzyciela spadku albo właściwego organu administracji finansowej pierwszej instancji może nakazać spadkobiercy złożenie:

1) oświadczenia, że żadnego przedmiotu spadkowego nie zataił ani nie usunął oraz że nie poдал do spisu inwentarza nie istniejących długów;

2) wykazu przedmiotów spadkowych nie ujawnionych w spisie inwentarza, jeżeli mu są wiadome, z podaniem miejsca przechowania ruchomości i dokumentów dotyczących praw majątkowych, jak również z wyjaśnieniem podstawy prawnej tych praw;

3) zapewnienia, że złożone oświadczenie lub wykaz są prawidłowe i zupełne.

§ 2. Wierzyciel spadku może zgłosić powyższe wnioski tylko wówczas, gdy uprawdopodobni, że ujawniony w spisie inwentarza stan czynny spadku nie wystarcza na zaspokojenie długów spadkowych.

Art. 656. Sprawy o wyjawienie przedmiotów spadkowych sąd rozpoznaje na rozprawie, wzywając oprócz wnioskodawcy tych, którzy są uprawnieni do wystąpienia z wnioskiem o wyjawienie przedmiotów spadkowych, jeżeli są mu znani.

Art. 657. Jeżeli wniosek o wyjawienie skierowany jest przeciwko innemu współspadkobiercy, ten ostatni może nie później niż na rozprawie żądać włożenia na wnioskodawcę obowiązków wymienionych w art. 655.

Art. 658. Po uprawomocnieniu się postanowienia uwzględniającego w całości lub części wniosek o wyjawienie przedmiotów spadkowych, sąd na wniosek każdego, kto był uprawniony do wystąpienia z wnioskiem, wezwie spadkobiercę do wykonania w wyznaczonym terminie włożonego na niego obowiązku, z pouczeniem, że oświadczenie swe może spadkobierca złożyć do protokołu sądowego. Równocześnie sąd wyznaczy na dzień przypadający co najmniej na dwa tygodnie po upływie wyznaczonego terminu posiedzenie, na które wezwie wszystkich uczestników sprawy. Jeżeli przed tym posiedzeniem spadkobierca złoży oświadczenie lub wykaz, sąd zawiadomi o tym uczestników.

Art. 659. Spadkobierca, który swym obowiązkiem nie uczynił zadość, może spełnić je jeszcze na posiedzeniu. W związku z materiałem przedstawionym przez spadkobiercę sąd oraz uczestnicy mogą zadawać spadkobiercy pytania.

Art. 660. § 1. W razie niedopełnienia przez spadkobiercę jego obowiązków lub odmowy odpowiedzi na stawiane mu pytania, sąd stosuje środki przymusu według przepisów o egzekucji świadczeń niepieniężnych.

§ 2. O skutkach tych należy spadkobiercę uprzedzić w wezwaniu do spełnienia obowiązków objętych postanowieniem o wyjawieniu przedmiotów spadkowych.

Oddział 2. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego

Art. 661. § 1. Kto dowie się o śmierci spadkodawcy oraz o tym, że treść testamentu ustnego nie została spisana, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sąd spadku oraz podać imiona, nazwiska i adresy świadków testamentu, jeżeli okoliczności te są mu znane.

§ 2. Kto nie dopełnia obowiązku przewidzianego w paragrafie poprzedzającym, odpowiada za wynikłą stąd szkodę, nadto sąd spadku może wymierzyć mu grzywnę.

Art. 662. Świadków, którzy treści testamentu ustnego nie stwierdzili na piśmie, sąd wzywa do złożenia na wyznaczonym posiedzeniu sądowym zeznań stwierdzających treść testamentu. Do postępowania w sprawie przesłuchania świadków testamentu ustnego stosuje się odpowiednio przepisy o dowodzie ze świadków w procesie, z tą zmianą, że świadkowie testamentu nie mogą być zwolnieni od złożenia przyrzeczenia.

Art. 663. Protokół przesłuchania świadków testamentu ustnego sąd przesyła do biura spadku.

Oddział 3. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu

Art. 664. Osoba powołana na wykonawcę testamentu, która odmawia przyjęcia tego obowiązku powinna oświadczyć o tym w sądzie spadku ustnie do protokołu albo w piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. Pełnomocnictwo do złożenia takiego oświadczenia powinno być udzielone w piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym.

Art. 665. Sąd spadku wyda osobie powołanej na wykonawcę testamentu na jej wniosek zaświadczenie, w którym wymieni imię, nazwisko, zawód, miejsce ostatniego zamieszkania oraz datę i miejsce śmierci spadkodawcy, imię, nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania wykonawcy testamentu, jak również zamieści stwierdzenie, że dana osoba została powołana na wykonawcę testamentu.

Oddział 4. Zarząd spadku nie objętego

Art. 666. § 1. Do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę sąd czuwa nad całością spadku, a w razie potrzeby ustanawia kuratora spadku.

§ 2. O ustanowieniu kuratora sąd zawiadamia biuro spadku, które, jeżeli inwentarza nie był przedtem spisany, wyda postanowienie o jego sporządzeniu.

Art. 667. § 1. Kurator spadku powinien starać się o wyjaśnienie, kto jest spadkobiercą, i zawiadomić spadkobierców o otwarciu spadku.

§ 2. Kurator spadku zarządza majątkiem spadkowym pod nadzorem sądu spadku. Do sprawowania zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzie w toku egzekucji z nieruchomości.

Art. 668. Sąd spadku może nakazać sprzedaż należących do spadku rzeczy ruchomych, które są narażone na zepsucie albo których przechowanie pociąga za sobą nadmierne koszty. Sprzedaż nastąpi w sposób przewidziany dla sprzedaży ruchomości w toku egzekucji, chyba że sąd określi inny sposób sprzedaży.

Oddział 5. Stwierdzenie nabycia spadku

Art. 669. Sąd spadku wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wzywa wnioskodawcę oraz osoby mogące wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi.

Art. 670. § 1. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia.

§ 2. Sąd bada także z urzędu, czy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne oraz którzy spośród spadkobierców powołanych do spadku odpowiadają warunkom przewidzianym do dziedziczenia gospodarstwa rolnego.

Art. 671. § 1. Za dowód, że nie ma innych spadkobierców, może być przyjęte zapewnienie złożone przez zgłaszającego się spadkobiercę.

§ 2. W zapewnieniu zgłaszający się powinien złożyć oświadczenie co do wszystkiego, co mu jest wiadome:

- 1) o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi;
- 2) o testamentach spadkodawcy.

§ 3. Pod względem skutków karnych zapewnienie jest równoznaczne ze złożeniem zeznań pod przyrzeczeniem, o czym sędzia powinien uprzedzić składającego zapewnienie.

Art. 672. Jeżeli zapewnienie nie było złożone albo jeżeli zapewnienie lub inne dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające, postanowienie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku może zapaść dopiero po wezwaniu spadkobierców przez ogłoszenie.

Art. 673. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) imię, nazwisko, zawód oraz ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy,
- 2) datę śmierci spadkodawcy,
- 3) wskazanie majątku pozostałego po spadkodawcy,
- 4) wezwanie, aby spadkobiercy w ciągu sześciu miesięcy od dnia wskazanego w ogłoszeniu zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Art. 674. § 1. Ogłoszenie powinno być umieszczone w piśmie poczytnym na całym obszarze Państwa i podane publicznie do wiadomości w miejscu ostatniego zamieszkania spadkodawcy na tym obszarze, w sposób w miejscu tym przyjęty.

§ 2. Jeżeli wartość spadku jest nieznaczna, sąd może zaniechać umieszczania ogłoszenia w piśmie.

Art. 675. Po upływie sześciu miesięcy od daty ogłoszenia sąd wyznaczony w celu rozpoznania zgłoszonych żądań rozprawę, na którą wezwane także osoby, które zgłosiły żądanie i podały miejsce zamieszkania.

Art. 676. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia o wezwaniu spadkobierców nikt nie zgłosił nabycia spadku albo, zgłosivszy je, nie udowodnił go na rozprawie, sąd wyda postanowienie stwierdzające nabycie spadku przez spadkobierców, których prawa zostały wykazane, a w ich braku — przez Skarb Państwa jako spadkobiercę ustawowego.

Art. 677. § 1. Sąd stwierdził nabycie spadku przez spadkobierców, choćby byli nimi inne osoby, niż te, które wskazali uczestnicy. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów.

§ 2. W wypadku, gdy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne, sąd wymieni w treści tego postanowienia ponadto spadkobierców dziedziczących to gospodarstwo oraz ich udziały w nim.

§ 3. Jeżeli w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku nie orzeczono o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego, sąd wyda w tym przedmiocie postanowienie uzupełniające, stosując odpowiednio przepisy niniejszego oddziału.

Art. 678. Jeżeli stwierdzone zostało nabycie spadku po osobie uznanej za zmarłą lub której zgon został stwierdzony postanowieniem sądu, a postępowanie o uznanie tej osoby za zmarłą lub o stwierdzeniu jej zgonu zostało uchylone, sąd spadku z urzędu uchyli postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku.

Art. 679. § 1. Dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego oddziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas zażądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

§ 2. Wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany.

§ 3. W razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdza nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Oddział 6. Dział spadku

Art. 680. § 1. We wniosku o dział spadku należy powołać postanowienie o stwierdzenie nabycia spadku oraz spis inwentarza, jak również podać, jakie spadkodawca sporządził testamenty, gdzie zostały złożone i gdzie się znajdują. Jeżeli spis inwentarza nie został sporządzony, należy we wniosku wskazać majątek, który ma być przedmiotem działu.

§ 2. W wypadku gdy w skład spadku wchodzi nieruchomości, należy przedstawić dowody stwierdzające, że nieruchomości stanowiła własność spadkodawcy.

Art. 681. Jeżeli stwierdzenie nabycia spadku jeszcze nie nastąpiło, dokonuje go sąd w toku postępowania działowego, stosując przepisy oddziału poprzedzającego.

Art. 682. Współspadkobiercy powinni podać sądowi swój wiek, zawód, stan rodziny oraz dane co do swych zarobków i majątku, a także zarobków i majątku małżonka, wyjaśnić w jaki sposób korzystali ze spadku dotychczas, jak również podać inne okoliczności, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie co każdy ze współspadkobierców ma otrzymać ze spadku. Jeżeli przedmiotem działu jest gospodarstwo rolne, współspadkobiercy powinni w szczególności podać dane dotyczące okoliczności przewidzianych w art. 1071 kodeksu cywilnego.

Art. 683. Na żądanie uczestnika działu, zgłoszone nie później niż na pierwszej rozprawie, sąd spadku może przekazać sprawę sądowi powiatowemu, w którego okręgu znajduje się spadek lub jego znaczna część, albo sądowi powiatowemu, w którego okręgu mieszkają wszyscy współspadkobiercy.

Art. 684. Skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd.

Art. 685. W razie sporu o istnienie uprawnienia do żądania działu spadku jak również w razie sporu między współspadkobiercami o to, czy pewien przedmiot należy do spadku, sąd spadku może wydać postanowienie wstępne.

Art. 686. W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych rozszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

Art. 687. W braku podstaw do wydania postanowienia działowego na podstawie zgodnego wniosku uczestników, dział spadku będzie rozpoznany według przepisów poniższych.

Art. 688. Do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3.

Art. 689. Jeżeli cały majątek spadkowy lub poszczególne rzeczy wchodzące w jego skład stanowią współwłasność z innego tytułu niż dziedziczenie, dział spadku i zniesienie współwłasności mogą być połączone w jednym postępowaniu.

Oddział 7. Inne sprawy spadkowe

Art. 690. § 1. W razie uchelenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku sąd przeprowadza rozprawę.

§ 2. Jeżeli wskutek prawomocnego zatwierdzenia przez sąd uchylenia się, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, ulega zmianie krąg osób, co do których nabycie spadku zostało już stwierdzone, sąd po przeprowadzeniu rozprawy zmienia z urzędu postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku i orzeka w tym przedmiocie.

Art. 691. § 1. Do wniosku o zwolnienie wykonawcy testamentu uprawniona jest osoba zainteresowana. Rozstrzygnięcie wniosku nastąpi po wysłuchaniu wykonawcy testamentu.

§ 2. Wykonawca testamentu zwolniony z obowiązku powinien zwrócić zaświadczenie o swych uprawnieniach. Sąd przesyła je do właściwego biura spadku.

DZIAŁ V. ZŁOŻENIE PRZEDMIOTU ŚWIADCZENIA DO DEPOZYTU SĄDOWEGO

Art. 692. W sprawach o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego właściwy jest sąd miejsca wykonania zobowiązania. Jeżeli miejsca tego nie da się ustalić, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania wierzyciela, a gdy wierzyciel jest nie znany lub gdy nie jest znane miejsce jego zamieszkania — sąd miejsca zamieszkania dłużnika. Jeżeli zobowiązanie jest zabezpieczone wpisem w księdze wieczystej właściwy jest sąd miejsca położenia nieruchomości.

Art. 693. We wniosku o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego należy:

- 1) określić zobowiązanie w którym wykonaniu składa się przedmiot,
- 2) przytoczyć okoliczności uzasadniające złożenie,
- 3) dokładnie oznaczyć przedmiot, który ma być złożony,
- 4) wskazać osobę, której przedmiot ma być wydany, oraz warunki, pod którymi wydanie ma nastąpić.

Art. 694. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określił zasady i tryb postępowania w sprawach unormowanych w dziale niniejszym.

Za zezwoleniem Władzy Duchownej

Wydaje Kuria Biskupia w Gorzowie Wlkp.

Druk: Gorzowska Drukarnia Akcydensowa w Gorzowie Wlkp.

Zam. — 2160 — L-4 — Nakład 1.200